

POVZETEK

Prvi del zaključne naloge zajema povzetek starih učnih načrtov usposabljanja vojakov za VED 11901 (vojak JRKB-izvidnik) in za VED 11903 (vojak JRKB-dekontaminator). Nekaj besed sem namenil tudi podrobnejšemu opisu ciljev posameznih predmetov oziroma posameznih sklopov.

Osrednji del naloge je namenjen predstavitvi znanj s področja JRKBO, ki jih morajo imeti vojaki, podčastniki in častniki na nivoju voda JRKBO. Pri določitvi znanj sem izhajal iz opreme JRKB-specialistov in iz SVS STANAG 2150 (7), ki določa standarde znanj za preživetje posameznika ter standarde za zagotavljanje delovanja JRKB-specialistov. V tem delu zaključne naloge sem tudi predstavil svojo obliko učnih načrtov za usposabljanja oziroma svoje videnje, kaj bi moral vojak znati po zaključku usposabljanja za VED JRKBO.

V samem zaključku sem zapisal svoje ugotovitve in svoje predloge rešitev na podlagi primerjave starih učnih načrtov in zahtev novega slovenskega vojaškega standarda.

KLJUČNE BESEDE

VED 11901

VED 11903

SVS STANAG 2150

UČNI NAČRT

SUMMARY

The first part of the thesis is about old programs for training soldiers to become NBC Recce and NBD Decominator. A few words is also about main goals of different school subjects.

The main part is talking about the new STANAG 2150 and about new goals and ideas that this STANAG 2150 is bringing. In this part is also my view of training of soldiers and other military persons.

At the end are my suggestions that came out of comparing both old programs with STANAG 2150.

KEY WORDS

NBC RECCE
NBC DECOMINATOR
STANAG 2150
TRAINING PROGRAM

POVZETEK	I
KLJUČNE BESEDE	I
SUMMARY	II
KEY WORDS	II
1. UVOD	3
1.1. OPREDELITEV PROBLEMA	3
1.2. METODE DE LA	3
1.3. STRUKTURA NALOGE	4
2. POVZETEK VELJAVNIH UČNIH NAČRTOV OSNOVNEGA VOJAŠKEGA STROKOVNEGA USPOSABLJANJA VOJAKOV RODU JRKBO	5
2.1. SPLOŠNA VSEBINSKA DELITEV USPOSABLJANJA ZA VOJAKA JRKBO-SPECIALISTA	5
2.2. PREDMETI SPLOŠNIH VSEBIN S CILJI USPOSABLJANJA ZA VED 11901 IN VED 11903	6
2.2.1. Državlјanska vzgoja	7
2.2.2. Postrojiten pravila	7
2.2.3. Osebna oborožit ev s poukom streljanja	7
2.2.4. Športna vzgoja	7
2.2.5. Varstvo okolja	8
2.3. PREDMETI SPECIALISTIČNIH VSEBIN USPOSABLJANJA ZA VED 11901	8
2.3.1. JRKB-orožje in zaščita	10
2.3.2. Sredstva in oprema JRKBO	10
2.3.3. Taktika JRKBO	11
2.4. PREDMETI SPECIALISTIČNIH VSEBIN USPOSABLJANJA ZA VED 11903	11
2.4.1. Sredstva in oprema JRKBO	13
2.4.2. Taktika JRKBO	13
3. SVS STANAG 2150 (7)	15
3.1. STANDARDI ZNANJ NA NIVOJU VOJAKA SPECIALISTA	15
3.1.1. Skupna znanja tako za vojaka z VED-om 11901 kot z VED-om 11903	15
3.1.2. Znanja specialista JRKB-izvidnika	16
3.1.2. Znanja specialista JRKB-dekontaminatorja	16
3.2. SPECIALISTIČNA ZNANJA POVELJNIKOV ODDELKA JRKBO	17
3.2.1. Izvidniški JRKB-oddelek	17
3.2.2. Oddelek JRKB-dekontaminatorjev	17
3.3. SPECIALISTIČNA ZNANJA POVELJNIKA JRKBO-VOD-a	18
4. ZNANJE IN VEŠČINE	19

4.1. JRKB-IZVIDNIK	20
4.2. JRKB-DEKONTAMINATOR	29
4.1.1. Predmetnik	31
5. ZAKLJUČEK	36
VIRI	37
SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC	38
SLOVAR SLOVENSКИH PREVODOV TUJIH IZRAZOV	38
IZJAVA O AVTORSTVU	39

1. UVOD

1.1. OPREDELITEV PROBLEMA

Usposabljanje vojakov za VED JRKBO poteka na podlagi Programa osnovnega vojaškega strokovnega usposabljanja vojakinj in vojakov rodu JRKBO in učnega načrta osnovnega vojaškostrokovnega usposabljanja vojakinj in vojakov za VED 11901 ter za VED 11903. Omenjena učna načrta je potrebno prenoviti zaradi implementacije (uvajanja) SVS STANAG 2150 (7) in zaradi opremljanja SV z novo opremo JRKBO.

Tako zaključna naloga vsebuje primerjavo znanj veljavnih učnih načrtov za VED 11901(JRKB-izvidnik) ter za VED 11903 (JRKB-dekontaminator) s standardi znanj, ki so določeni v SVS STANAG 2150 (7). Poleg tega pa moram upoštevati tudi vsa nova sredstva, s katerimi se opremljajo JRKB-specialisti.

V Slovenski vojski so v JRKB-vodu častniki, podčastniki in vojaki rodu JRKBO. Častniki in podčastniki opravijo usposabljanje za splošen VED JRKBO. Na nivoju vojaka se VED deli na 11901 in 11903, osnovno usposabljanje za izvidnike in dekontaminatorje poteka v 18. BJRKBO.

Namen naloge je raziskati, pomanjkljivosti veljavnih programov usposabljanja vojakov za VED, preučiti SVS STANAG 2150 (7) in uporabiti pridobljena znanja v času svojega specialističnega usposabljanja.

Cilj naloge je določitev znanj in veščin, ki jih morajo dobiti vojaki rodu JRKBO, ko končajo usposabljanje za VED.

Po svetovanju in dogovoru z mentorico, se bom v nalogi omejil predvsem na znanja in veščine vojaka specialista JRKBO in ne na celoten vod.

1.2. METODE DELA

Pri izdelavi zaključne naloge sem uporabil naslednje metode dela:

- analiza vsebine pisnih virov
- primerjalno metodo

Med samo izdelavo naloge sem naletel na določene probleme:

- nepoznavanje nove opreme (izvidniška vozila so šele v fazi nakupa)
- nepoznavanje taktike z izvidniškimi vozili

1.3. STRUKTURA NALOGE

Zaključna naloga je sestavljena iz uvoda, osrednjega dela in zaključka.

V uvodu sem predstavil problem in namen zaključne naloge.

Osrednji del je sestavljen iz 2., 3. in 4. poglavja. V drugem poglavju je povzetek obstoječih učnih načrtov in v tretjem poglavju je predstavitev novega SVS STANAG (7). V četrtem poglavju so predstavljena znanja in veščine, ki jih morajo poznati vojaki, ko končajo usposabljanje za VED JRKB specialista (bodisi za JRKB-izvidnik ali JRKB-dekontaminator).

2. POVZETEK VELJAVNIH UČNIH NAČRTOV OSNOVNEGA VOJAŠKEGA STROKOVNEGA USPOSABLJANJA VOJAKOV RODU JRKBO

2.1. SPLOŠNA VSEBINSKA DELITEV USPOSABLJANJA ZA VOJAKA JRKBO-SPECIALISTA

Tabela 1: Vsebina usposabljanja

VSEBINA USPOSABLJANJA	SKUPAJ
Splošne vojaške vsebine	71
Vojaško specialistične vsebine	292
Druge aktivnosti	83
SKUPAJ UR	446

Vir: Učni načrt osnovnega vojaškostrokovnega usposabljanja vojakinj in vojakov za VED 11901 in za VED 11903.

Tabela 2: Druge aktivnosti

VSEBINA		št.ur
DRUGE AKTIVNOSTI	1. Sprejem vojakov	1
	2. Priprave vojakov na zaključno preverjanje in ocenjevanje	2
	3. Sestanki kolektiva	14
	4. Mesečni pregled	33
	5. Poveljniški pregled	6
	6. Zaključno preverjanje in ocenjevanje znanja in usposobljenosti	12
	7. Zaključek usposabljanja	3
	8. Rezervni čas	12
SKUPAJ UR		83

Vir: Učni načrt osnovnega vojaškostrokovnega usposabljanja vojakinj in vojakov za VED 11901 in za VED 11903.

2.2. PREDMETI SPLOŠNIH VSEBIN S CILJI USPOSABLJANJA ZA VED 11901 IN VED 11903

Tabela3: Predmetnik splošnih vsebin

Zap. št.	Predmet / TEMA	Skupaj ur
I.	DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN VOJAŠKA POKLICNA ETIKA	10
1.	Ustavna ureditev RS s poudarkom na področju obrambe	1
2.	Zastavi, grba in himni RS in SV	1
3.	Državne in vojaške slovesnosti, praznovanja, počastitve in žalovanja ter priznanja in odlikovanja v SV	1
4.	Zgodovina slovenskih narodnih in vojaških simbolov	1
5.	Etika in morala	1
6.	Razvoj etike v vojaški organizaciji	1
7.	Vojaška oseba in etika	3
8.	Preverjanje znanja	1
II.	POSTROJITVENO PRAVILO	4
1.	Postrojila brez orožja	1
2.	Postrojila z orožjem	1
3.	Postrojila z bojno opremo in vozili	2
III.	OSEBNA OBOROŽITEV S POUKOM STRELJANJA	23
1.	Spoznavanje osebne orožja in streliva	1
2.	Vzdrževanje in shranjevanje orožja in streliva	1
3.	Urjenje na trenažerju	2
4.	Priprava za streljanje	6
5.	Pripravljalno streljanje	13
VI.	ŠPORTNA VZGOJA	29
1.	Preverjanje gibalnih sposobnosti	5
2.	Pohodništvo	8
3.	Premagovanje prostora in ovir	8
4.	Plavanje in reševanje iz vode	8
V.	VARSTVO OKOLJA	5
1.	Uvod v varstvo okolja	1
2.	Zakonska določila varstva okolja	1

3.	Okoljevarstveni program SV	1
4.	Ukrepi varovanja okolja	1
5.	Ravnanje z odpadki	1
SKUPAJ UR		71

Vir: Učni načrt osnovnega vojaškostrokovnega usposabljanja vojakinj in vojakov za VED 11901 in za VED 11903.

2.2.1. Državljska vzgoja

Temeljni cilj in namen predmeta je dograjevanje poznavanja zgodovine Slovenske vojske, njene simbolike in lika profesionalnega vojaka ter nadaljnji razvoj poklicne etike in vojakovih vrednot.

Temeljni cilj predmeta dosežemo s tem, ko vojakinja, vojak:

- obnovi temeljna znanja o ustavni ureditvi Republike Slovenije s poudarkom na področju obrambe, o predpisih, ki urejajo osnove obrambnega področja, pravice in dolžnosti vojaških oseb, njihove disciplinske, kazenske in odškodninske odgovornosti in obveznosti varstva okolja,
- pozna in razume svojo vlogo v sistemu vojaške obrambe,
- zna opredeliti in razume zgodovinske okoliščine razvoja slovenskega naroda in temelje njegove vojaške zgodovine. Pri vojaki razvijamo in vzpodbujamo domoljubje ter krepimo nacionalni ponos,
- pozna zgodovino vojaške policije in kodeks vojaške policije,
- spozna in razume osnovne pojme etike in morale,
- pozna vsebine povezane z etiko vojske in vojaško poklicno etiko.

2.2.2. Postrojitevna pravila

Temeljni cilj in s tem tudi glavni namen tega predmeta je, da se vojaka usposobi in nadalje vzdrževanje te usposobljenosti vojaka za hitro, usklajeno in pravilno izvajanje postrojitenih postopkov z ali brez orožja ter z bojno opremo ter vozili.

2.2.3. Osebna oborožitev s poukom streljanja

Temeljni cilj in namen tega predmeta je, da vojak pridobi praktična znanja, veščine, navade in spretnost za ravnanje, uporabo in vzdrževanje osebne oborožitve in streliva.

2.2.4. Športna vzgoja

Temeljni cilj in namen predmeta je nadaljevanje razvijanja psihomotoričnih spretnosti in sposobnosti, ki zagotavljajo uspešno izvajanje vojaških nalog.

Temeljni cilj predmeta dosežemo tako, da vojaki:

- razvijajo, izpopolnjujejo in ohranjajo gibalne sposobnosti, ki jim omogočajo uspešno opravljanje vojaških nalog,
- pridobijo športne veščine in znanja, potrebna za uspešno izvajanje specifičnih nalog,
- usposobijo in izurijo se za premagovanje prostora in ovir in si pridobijo veščine pomembne pri neposrednem boju,
- pospešujejo pravilen razvoj organizma, krepijo odpornost in utrjujejo zdravje,
- spodbujajo in motivirajo se za aktivno uveljavljanje na področju športa v enotah Slovenske vojske.

2.2.5. Varstvo okolja

Temeljni cilj in namen tega predmeta je usposobiti in obnoviti znanje o ekologiji in razvijati vojakovo ekološko zavest.

2.3. PREDMETI SPECIALISTIČNIH VSEBIN USPOSABLJANJA ZA VED 11901

Tabela 4: Predmeti specialističnih vsebin

Zap. Št.	PREDMET /Tema	Teoretični del	Praktični del	Skupaj ur
I.	JRKB-orožje in zaščita	20	11	31
1.	Jedrsko orožje	3		3
2.	Kemično orožje	4		4
3.	Biološko orožje	2		2
4.	Formacijska in priročna JRKB-zaščitna sredstva	4	5	9
5.	Postopki za zaščito pred delovanjem JRKB-orožja	1	4	5
6.	Kolektivna zaščita	1		1
7.	Zaščita MTS, hrane, vode	2		2
8.	Dodatno usposabljanje in sprotno preverjanje znanja	3	2	5
II.	Sredstva in oprema JRKBO	30	49	79
1.	Osnove JRKB-detekcije, dozimetrije in identifikacije	2		2
2.	Sredstva radiološke detekcije in dozimetrije	4	6	10
3.	Sredstva detekcije in identifikacije bojnih strupov	4	7	11
4.	Sredstva detekcije in identifikacije bioloških agensov	1		1

5.	Metode in sredstva vzorčenja kontaminiranih vzorcev	1	3	4
6.	Označevanje kontaminiranih območij	1	3	4
7.	Kemični laboratorij	2		2
8.	JRKB-izvidniška vozila	2	11	13
9.	Osnovni pojmi o meteorologiji	2		2
10.	Opazovanje meteoroloških pojavov in merjenje meteoroloških spremenljivk	1	3	4
11.	Osnovni pojmi o JRKB-dekontaminaciji	1		1
12.	Pribori za JRKB-dekontaminacijo	2	4	6
13.	Sredstva za popolno dekontaminacijo	4	2	6
14.	Dodatno usposabljanje in sprotno preverjanje znanja	3	11	13
III.	Taktika JRKBO	29	153	182
1.	JRKB-obramba	1		1
2.	Topografske karte	3	6	9
3.	Radijske naprave	2	4	6
4.	JRKB opozarjanje, alarmiranje in poročanje	3	7	10
5.	Splošno o JRKB-opazovanju	3		3
6.	Postopki opazovalcev	2	24	26
7.	Taktični postopki posadke opazovalnice	1	21	22
8.	Splošno o JRKB-izvidovanju	4		4
9.	Postopki izvidnika pri JRKB-izvidovanju	1	42	43
10.	Taktični postopki izvidniške posadke	1	25	26
11.	Prostori za JRKB-dekontaminacijo	2	4	6
12.	Taktični postopki pri JRKB-dekontaminaciji	1	1	2
13.	Postopki enot JRKBO pri izvajanju nalog zaščite in reševanja	3	6	9
14.	Dodatno usposabljanje in sprotno preverjanje znanja	2	13	15
SKUPAJ UR		79	213	292

Vir: Učni načrt osnovnega vojaškostrokovnega usposabljanja vojakinj in vojakov za VED 11901.

2.3.1. JRKB-orožje in zaščita

Temeljni cilj in namen predmeta je, da vojaki spoznajo lastnosti, značilnosti in učinke (delovanje) jedrskega, kemičnega in biološkega orožja, ukrepe prve pomoči ter se usposobijo za izvajanje postopkov zaščite pred RKB-orožjem.

Vojake je potrebno seznaniti:

- s pojmom RKB-orožja, načini uporabe in sredstvi za uporabo ter konvencijami o prepovedi uporabe RKB-orožja,
- z delitvijo b/s in predstavniki posameznih vrst b/s, z znaki zastrupitve, postopki zaščite ter prve pomoči ob zastrupitvi,
- z vrstami jedrskih eksplozij, učinki jedrskih eksplozij ter postopki zaščite,
- s parametri jedrskih eksplozij (čas prihoda zvoka, ničelna točka-azimut, širina radioaktivnega oblaka, kot ali višina radioaktivnega oblaka),
- z načini prenosa in okužbe z biološkimi orožjem, postopki dezinfekcije, dezinfekcije in deratizacije,
- s priročnimi sredstvi za RKB-zaščito dihal in telesa ter postopki kolektivne zaščite.

Vojake se mora usposobiti za:

- pravilno uporabo in vzdrževanje formacijskih zaščitnih sredstev,
- izvajanje postopkov različnih stopenj RKB-zaščite,
- izvajanje postopkov zaščite pred uporabo, v času uporabe ter po uporabi RKB-kontaminantov,
- izvajanje postopkov zaščite MTS, hrane in vode.

2.3.2. Sredstva in oprema JRKBO

Cilj in namen predmeta je, vojake usposobiti za pravilno ravnanje in učinkovito uporabo ter vzdrževanje sredstev in opreme, ki jih uporabljajo pri izvajanju nalog JRKB izvidništva in JRKB opazovanja ter seznaniti z ostalimi sredstvi JRKBO:

- s pojmi in pomenom detekcije in dozimetrije ionizirajočega sevanja, doze in dozne hitrost ter merskimi enotami,
- s pojmom detekcije in identifikacije bojnih strupov ter detekcije bioloških agensov,
- z meteorološkimi spremenljivkami in pojavi ter njihovim vplivom na RKB-kontaminacijo,
- s sredstvi: sistemom za popolno dekontaminacijo, ACV, cisterno za dekontaminacijo in šotori za dekontaminacijo.

Vojake se mora usposobiti za:

- izvajanje detekcije (na zemljišču, objektih, vozilih ..) z radiološkimi, kemičnimi in biološkimi detektorji,
- uporabo dozimetrov,
- vzorčenje različnih vzorcev,
- označevanje kontaminiranih območij,
- izvajanje meteoroloških meritev,
- izvajanje osebne dekontaminacije.

2.3.3. Taktika JRKBO

Temeljni cilj in namen predmeta je vojake usposobiti za uspešno izvajanje nalog JRKB-opazovalca v posadki JRKB-opazovalnice in nalog NRKB-izvidnika v posadki izvidniške patrulje v različnih bojnih, zemljiških in vremenskih razmerah ob različnem času.

Vojake je potrebno seznaniti:

- s vsebinami in ukrepi JRKB obrambe,
- z nalogami poveljnika opazovalnice in izvidniške patrulje,
- z organizacijo dela in postopki kontaminirane enote na dekontaminacijski postaji,
- z nalogami zaščite in reševanja.

Vojake se mora usposobiti za:

- delo s topografsko karto v vojaškem pravokotnem koordinatnem sistemu ,
- zbiranje elementov poročila RKB 1 in poročila RKB 4 ter posredovanje poročil preko radijskih naprav,
- izvajanje nalog opazovalca in izvidnika.

2.4. PREDMETI SPECIALISTIČNIH VSEBIN USPOSABLJANJA ZA VED 11903

Predmetnik splošnih vsebin je isti kot pri usposabljanju za VED 11901, razlikuje se le pri specialističnih vsebinah. Splošne vsebine sem predstavil v točkah 2.1. in 2.2., zato bom sedaj predstavil le specialistične vsebine za VED 11903.

Tabela 5: predmetnik specialističnih vsebin

Zap. Št.	PREDMET /Tema	Teoretični del	Praktični del	Skupaj ur
I.	JRKB-orožje in zaščita	20	11	31
1.	Jedrsko orožje	3		3
2.	Kemično orožje	4		4
3.	Biološko orožje	2		2
4.	Formacijska in priročna JRKB-zaščitna sredstva	4	5	9
5.	Postopki za zaščito pred delovanjem JRKB-orožja	1	4	5
6.	Kolektivna zaščita	1		1
7.	Zaščita MTS, hrane, vode	2		2
8.	Dodatno usposabljanje in sprotno preverjanje znanja	3	2	5
II.	Sredstva in oprema JRKBO	28	51	79

15.	Osnove JRKB-detekcije, dozimetrije in identifikacije	2		2
16.	Sredstva radiološke detekcije in dozimetrije	3	5	8
17.	Sredstva detekcije in identifikacije bojnih strupov	2	5	7
18.	Sredstva detekcije in identifikacije bioloških agensov	1		1
19.	Metode in sredstva vzorčenja kontaminiranih vzorcev	1	1	2
20.	Označevanje kontaminiranih območij	1	2	3
21.	Kemični laboratorij	2		2
22.	JRKB-izvidniška vozila	1	2	3
23.	Osnovni pojmi o meteorologiji	1		1
24.	Opazovanje meteoroloških pojavov in merjenje meteoroloških spremenljivk	1	2	3
25.	Osnovni pojmi o JRKB-dekontaminaciji	2	1	3
26.	Pribori za JRKB-dekontaminacijo	2	4	6
27.	Sredstva za popolno dekontaminacijo	6	19	25
28.	Dodatno usposabljanje in sprotno preverjanje znanja	3	10	13
III.	Taktika JRKBO	27	155	182
15.	JRKB-obramba	1		1
16.	Topografske karte	2	5	7
17.	Radijske naprave	2	3	5
18.	JRKB-opozarjanje, alarmiranje in poročanje	3	6	9
19.	JRKB-opazovanje	2	4	6
20.	JRKB-izvidovanje	3	6	9
21.	Prostori za JRKB-dekontaminacijo	4		4
22.	Postopki dekontaminatorjev na prostoru za JRKB-dekontaminacijo ljudi	1	27	28
23.	Postopki dekontaminatorjev na prostoru za JRKB dekontaminacijo opreme in oborožitve	1	21	22
24.	Postopki dekontaminatorjev na prostoru za JRKB dekontaminacijo vozil	1	31	32
25.	Postopki dekontaminatorjev pri JRKB dekontaminaciji površin in objektov	1	19	20
26.	Dekontaminacijska postaja	1	14	15
27.	Postopki enot JRKBO pri izvajanju nalog zaščite in reševanja	3	6	9
28.	Dodatno usposabljanje in sprotno preverjanje znanja	2	13	15

SKUPAJ UR	75	217	292
------------------	-----------	------------	------------

Vir: Učni načrt osnovnega vojaškostrokovnega usposabljanja vojakinj in vojakov za VED 11903.

2.4.1. Sredstva in oprema JRKBO

Cilj predmeta je vojake usposobiti za pravilno ravnanje in učinkovito uporabo ter vzdrževanje sredstev in opreme, ki jih uporabljajo pri izvajanju nalog popolne JRKB dekontaminacije ter seznaniti z ostalimi sredstvi JRKBO.

Vojake se mora seznaniti:

- s pojmi in pomenom detekcije in dozimetrije ionizirajočega sevanja, doze in dozne hitrost ter merskimi enotami,
- s pojmom detekcije in identifikacije bojnih strupov ter detekcije bioloških agensov,
- z meteorološkimi spremenljivkami in pojavi ter njihovim vplivom na JRKB-kontaminacijo,
- s sistemom za dekontaminacijo.

Vojake se mora usposobiti za:

- izvajanje detekcije (na zemljišču, objektih, vozilih, ...) z radiološkimi, kemičnimi in biološkimi detektorji,
- uporabo dozimetrov,
- vzorčenje različnih vzorcev,
- označevanje kontaminiranih območij,
- izvajanje meteoroloških meritev,
- izvajanje osebne dekontaminacije,
- uporabo sistema za popolno dekontaminacijo.

2.4.2. Taktika JRKBO

Cilj predmeta je vojake usposobiti za uspešno izvajanje nalog in postopkov JRKB dekontaminatorja pri izvajanju popolne JRKB dekontaminacije v različnih bojnih, zemljiščnih in vremenskih razmerah ob različnem času.

Vojake se mora seznaniti:

- s vsebinami in ukrepi JRKB-obrambe,
- z nalogami poveljnika prostora za dekontaminacijo,
- z nalogami opazovalca in izvidnika pri JRKB-izvidovanju in JRKB-opazovanju,
- z organizacijo dela in postopki kontaminirane enote na dekontaminacijski postaji,
- z nalogami zaščite in reševanja.

Vojake se mora usposobiti za:

- delo s topografsko karto v vojaškem pravokotnem koordinatnem sistemu,

- zbiranje elementov poročila RKB 1 in poročila RKB 4 ter posredovanje poročil preko radijskih naprav,
- izvajanje nalog dekontaminatorja na prostorih za dekontaminacijo.

3. SVS STANAG 2150 (7)

SVS STANAG 2150 (7), z naslovom NATO standardi znanj za nuklearno, radiološko, kemično in biološko obrambo, vsebuje vsa potrebna znanja, ki omogočajo poveljniku, da bo njegova enota preživela JRKB-napad ali ROTA dogodek. Enota mora biti sposobna delovati v JRKB-okolju in okolju kontaminiranem s toksičnimi industrijskimi snovmi.

SVS STANAG 2150 (7) v prvem delu določa standarde znanj za zagotavljanje preživetja, ki jih mora vsak posameznik obvladati za lastno preživetje JRKB-napada. Določa standarde znanj za zagotavljanje delovanja enote, ki jih mora posameznik obvladati za prispevek k neprekinjenosti delovanja celotne enote v JRKB-okolju.

SVS STANAG 2150 (7) predvsem določa standarde usposobljenosti iz vsebin JRKBO za:

- vojake,
- dodatno usposobljeno osebje,
- JRKB-specialiste,
- poveljnike,
- preživetje in osnovno delovanje enote,
- civilno in zdravstveno osebje.

SVS STANAG 2150 (7) pa poleg teh standardov usposobljenosti, navaja tudi usmeritve za organiziranost JRKBO.

Specialisti JRKBO morajo, poleg znanj za preživetje posameznika, osnovno delovanje enote, imeti tudi znanje specialistov JRKBO za opravljanje svoje dolžnosti.

Vojaki Slovenske vojske pridobijo znanja za zagotavljanje preživetja JRKB-dogodka v sklopu temeljnega vojaškega usposabljanja.

3.1. STANDARDI ZNANJ NA NIVOJU VOJAKA SPECIALISTA

3.1.1. Skupna znanja tako za vojaka z VED-om 11901 kot z VED-om 11903

Vojak rodu JRKBO mora znati:

- prepoznati znake možnega JRKB-napada ali drugačnega izpusta nevarnih snovi in izvesti primerne postopke zaščite,
- prepoznati in posredovati JRKB-alarne in znake,
- prepoznati prisotnost radiološke, kemične in biološke nevarnosti in izvesti primerne postopke zaščite, skladno s standardnimi operativnimi postopki enote,
- pravilno namestiti in preveriti namestitev zaščitne maske, izpihniti zrak iz notranjosti in preveriti tesnjenje v 9. sekundah od prepoznavne kemičnega ali biološkega napada ali alarma. V naslednjih 6. sekundah mora namestiti še kapuco od Saratoge. Skupni čas je 15 sekund,

- pravilno obleči zaščitno oblačilo (LZO, Saratoga, JRKB-zaščitni kombinezon). Posameznik mora biti usposobljen uporabiti uporabo zaščitnega oblačila. Za določeno stopnjo JRKB-ogroženosti in z zahtevami izvajanja naloge,
- izvesti primerne ukrepe zaščite pred toplotnim sevanjem (svetlobni blisk, toplotni val), udarnim valom in učinki radioaktivnega sevanja pri jedrski eksploziji,
- izvršiti postopke takojšnje osebne in operativne dekontaminacije,
- izvršiti postopke za odstranitev kontaminirane osebne JRKB-zaščitne opreme,
- prepoznati kontaminiranost žrtev in izvesti prvo pomoč (samopomoč in pomoč drugim),
- vzdrževati zdravje in osebno higieno za zaščito pred širjenjem bolezni.

3.1.2. Znanja specialista JRKB-izvidnika

JRKB-izvidnik, mora imeti poleg skupnih znanj iz točke 3.1.1. naslednja specialistična znanja in veščine za:

- uporabo in vzdrževanje sredstev za JRKB-detekcijo (SSM-1, Chempro 100, AKD M90),
- uporabo in vzdrževanje prenosne meteorološke postaje PMP-124,
- uporabo sistema za označevanje kontaminacije,
- izdelavo poročil JRKB-1 in JRKB-4,
- izdelavo JRKB-opazovalnice,
- uporabo sredstev zvez v izvidniških enotah,
- vzdrževanje visoke ravni uporabnosti osebne JRKB-zaščitne opreme,
- prepoznati vse standardne znake za označevanje območij z JRKB-kontaminacijo,
- delovanje v in z lahkim izvidniškim vozilom,
- usposobljen za izvajanje vseh postopkov posameznika-vojaka izvidnika v izvidniški četi.

3.1.2. Znanja specialista JRKB-dekontaminatorja

Vojak specialist JRKB-dekontaminator mora imeti naslednja dodatna specialistična znanja za:

- upravljanje s sistemom za popolno dekontaminacijo,
- upravljanje z glavnim agregatom,
- delo z razpršilko Sunny Yet Gun za nanos sredstva za dekontaminacijo,
- pripravo sredstva za dekontaminacijo,
- poznavanje dela na vseh dolžnostih na dekontaminacijskem prostoru,
- upravljanje z dvigalom Palfinger,
- izvajanje dekontaminacije ljudi, MTS, vozil in terena,
- uporabo sistema za označevanje kontaminacije,
- uporabo zaščitne obleke Blaschka,
- uporabo in vzdrževanje specialistične opreme in tehnike,
- uporabo sredstev zvez,
- vzdrževanje visoke ravni uporabnosti osebne JRKB-zaščitne opreme.

3.2. SPECIALISTIČNA ZNANJA POVELJNIKOV ODDELKA JRKBO

3.2.1. Izvidniški JRKB-oddelek

Poveljnik izvidniškega JRKB-oddelka, mora imeti znanja in veščine za vodenje in poveljevanje izvidniškemu oddelku, ki zajema znanja in veščine za:

- razmestitev JRKB-opazovalcev in izvidniških skupin znotraj oddelka,
- izvajanje postopkov JRKB-nadzora, pregledovanja in izvidovanja,
- zagotovitev preživetja pred, med in po JRKB-napadu,
- usposabljanje vojakov v tehniki izvidovanja in opazovanja,
- detektiranje in identifikacija JRKB-kontaminacije ter organiziranje in vodenje delovanja JRKB-nadzora in pregledovanja na nivoju oddelka,
- izvajanje ukrepov operativne dekontaminacije,
- vzorčevanje ob sumu prisotnosti kemične, radiološke ali biološke kontaminacije in odpremljanje vzorcev skladno s predpisi oziroma navodili,
- označevanje JRKB-kontaminiranih območij, opreme, zaloge in skladišča po standardih,
- zagotavljanje podatkov za sestavljanje JRKB-poročil,
- upravljanje z opremo za detekcijo in pregledovanje s ciljem prepoznavanja in zaznavanja nevarnosti, ki izvirajo iz drugačnih izpustov nevarnih snovi oziroma ROTA-dogodkov v obsegu, ki ga določajo tehnične karakteristike razpoložljive opreme,
- izvajanje neprekinjenega opazovanja določenega območja,
- poročanje o vseh nenavadnih aktivnostih preko sredstev zvez in preko JRKB-poročil.

3.2.2. Oddelek JRKB-dekontaminatorjev

Poveljnik oddelka JRKB-dekontaminatorjev, mora imeti znanja in veščine za vodenje in poveljevanje oddelku za dekontaminacijo, ki zajema znanja in veščine za:

- postavitve in ureditve prostora za dekontaminacijo ljudi,
- postavitve in ureditve prostora za dekontaminacijo MTS,
- postavitve in ureditve prostora za dekontaminacijo vozil,
- izvajanje dekontaminacij po določenih normah,
- upravljanje z izbrano specialistično JRKB opremo in jo tudi vzdrževati,
- prepoznavanje JRKB-napada in drugačnih izpustov nevarnih snovi oziroma ROTA-dogodek,
- usposabljanje za izvajanje posameznih dolžnosti na prostorih za dekontaminacijo
- organizacijo in izvedbo popolne dekontaminacije ljudi, MTS, vozil in območij za katera so odgovorni pri izvajanju svojih primarnih oziroma osnovnih dolžnosti.
- označevanje kontaminiranega zemljišča,
- pravilno uporabo podatkov, ki mu jih daje PMP-124,
- postopki po izvedeni dekontaminaciji.

3.3. SPECIALISTIČNA ZNANJA POVELJNIKA JRKBO-VOD-a

Poveljnik izvidniškega voda mora znati:

- razporediti oddelke na območje opazovanja,
- določiti območje opazovanja,
- organizirati izvidovanje območja,
- določiti tehniko izvidovanja območja,
- napisati poročilo RKB-3 in ga narisati na karti,
- poznati poročila RKB-1, RKB-2, RKB-4 in RKB-5,
- izmakniti svojo enoto v pravem času,
- načrtovati usposabljanje iz specialističnih in splošnih vsebin,
- izvajati usposabljanje,
- načrtovati in organizirati vzdrževanje opreme,
- spisati in izdati ukaz,
- skrbeti za svoje ljudi,
- poročati o nenavadnih dogodkih svojemu nadrejenemu,

Poveljnik voda za dekontaminacijo mora znati:

- izbrati in določiti prostor za postavitve dekontaminacijske postaje,
- razvrstiti oddelke na dekontaminacijski postaji,
- razvrstiti prostore za dekontaminacijo,
- organizirati delo na dekontaminacijski postaji,
- doseči dogovor s kontaminirano enoto za dekontaminacijo,
- napisati RKB-5 poročilo,
- poznati poročila RKB-1, RKB-2, RKB-3 in RKB-4,
- načrtovati usposabljanje iz specialističnih in splošnih vsebin,
- izvajati usposabljanje,
- načrtovati in organizirati vzdrževanje opreme,
- spisati in izdati ukaz,
- skrbeti za svoje ljudi,
- dosledno in pravočasno izvršiti ukaz nadrejenega,

Častnik oziroma poveljnik voda, ki je določen za svetovanje, na primer poveljniku bataljona, mora poleg vsega naštetega še poznati posebne ukrepe za delovanje enote na kontaminiranem zemljišču (čas delovanja enote na kontaminiranem območju, vpliv vetra na gibanje in širjenje kontaminacije, kje so varne cone, zaščita enote v samem območju kontaminacije).

4. ZNANJE IN VEŠČINE

Glede na predstavljene vsebine znanj v točki 3, ki izhajajo iz SVS STANAG 2150 (7), je potrebno veljavna učna načrta usposabljanja vojakov rodu JRKBO razširiti. Poleg specialističnih znanj bi bilo smiselno program razširiti tudi z znanji obrambnega delovanja in preboja iz zasede.

Znanja, ki jih morajo imeti vojaki izvidniki in vojaki dekontaminatorji predstavljam v točkah 4.1. in 4.2.. Predstavljena so z učnimi cilji in s standardi usposobljenosti.

Učni cilj pomeni, da določimo jasne izobraževalne cilje pri posamezni temi, ki predstavljajo posledico izvajanja teme oziroma natančno povemo, kaj želimo doseči z izvajanjem določene teme.

S standardom usposobljenosti določimo, kakšno stopnjo usposobljenosti mora posameznik pokazati vsebinsko pravilno in časovno omejeno.

4.1. JRKB-IZVIDNIK

JRKB-OROŽJE IN ZAŠČITA				
VSEBINA	UČNI CILJ	STANDARD ZNANJA/USPOSOBLJENOSTI	ŠT. UR	MATERIALNA ZAGOTOVITEV
JEDRSKO in RARIOLOŠKO OROŽJE ter TIRS	<ul style="list-style-type: none"> - pojmi in definicije - vrste jedrskega orožja - radiološko orožje - nosilci jedrskega orožja - moči jedrskega orožja - učinki jedrskega orožja - vrste sevanja, ki nastane ob jedrski eksploziji - pojem radiacijska bolezen 	<ul style="list-style-type: none"> - nadgradi znanje - razlikuje jedrske eksplozije - pozna učinke jedrske eksplozije in postopke za zaščito - razume postopke za zaščito 	4	<ul style="list-style-type: none"> - POD/osebo - film
KEMIČNO OROŽJE ter TIKS	<ul style="list-style-type: none"> - pojmi in definicije - vrste kemičnega orožja - nosilci kemičnega orožja - način uporabe - mednarodne oznake kemičnih strupov - znaki zastrupitve - samopomoč in prva pomoč - zaščito pred kemičnim orožjem ob njegovi uporabi 	<ul style="list-style-type: none"> - pozna delitev b/s - pozna lastnosti b/s - pozna delovanje b/s - pozna znake zastrupitve in postopke prve omoči - razume pomen pravilne in pravočasne zaščite - pozna mednarodne oznake za b/s 	6	<ul style="list-style-type: none"> - strokovna literatura - film - POD/osebo
BIOLOŠKO OROŽJE ter TIBS	<p>Vojak je seznanjen z/s:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmi in definicijami - vrstami biološkega orožja - nosilci oziroma prenašalci in vektorji - načini in nameni uporabe - znaki obolelosti oziroma okuženosti 	<ul style="list-style-type: none"> - razume pomen biološkega orožja - razume kaj je pomembno za zaščito 	4	<ul style="list-style-type: none"> - film - POD/osebo

<p>POD - pribor za osebno dekontaminacijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - torbica, - avtoinjektor, - RSDL-gobica, - detektorski papirčki, - natrijev hidrojenkarbonat, - tablete kalijev jodid, - piridostidmin tablete, - tablete s klorom za vodo, - pršilka z antidotom, - papirnati robčki, - navodila za uporabo 	<ul style="list-style-type: none"> - namen in sestavni deli - delovanje posameznega sredstva - pravilni postopek uporabe posameznega sredstva 	<ul style="list-style-type: none"> - zna pravilno in hitro izvesti postopek osebne dekontaminacije - razume pomen kdaj in zakaj se posamezno sredstvo uporabi - zna pravilni postopke uporabe tablet - zna pravilni postopek uporabe pršilke skupaj z robčki - zna pravilni postopek uporabe avtoinjektorja - zna uporabiti natrijev hidrojenkarbonat - zna uporabiti RSDL-gobico - pozna varnostne ukrepe 	5	- POD/osebo
<p>KOMPLET ZAŠČITNE MASKE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaščitna maska - filtri - čutara z nastavkom za pitje 	<ul style="list-style-type: none"> - namen uporabe kompleta ZM - TT podatki - sestavni deli kompleta ZM - delovanje in nošenje kompleta - postopki nameščanja v različnih položajih - postopek zamenjave filtra med nošenjem ZM - priprava čutare in pitje iz nje skozi ZM - pravilno nošenje kompleta v torbici in na pasu - postopki osnovnega vzdrževanja in čiščenja 	<ul style="list-style-type: none"> - pozna namen uporabe - zaščitno masko pravilno postavi v zaščitni položaj (9 sekund, 15 sekund s kapuco Saratoge) - zna pravilno uporabiti in vzdrževati komplet ZM - pozna sestavne dele in TT podatke kompleta ZM - zna hitro in pravilno izvesti postopek menjave filtra - zna piti iz čutare skozi ZM - zna pravilno razstaviti in očistiti ZM 	4	- komplet ZM/osebo
<p>LAHKA ZAŠČITNA OBLEKA – LZO</p>	<ul style="list-style-type: none"> - namen in TT podatki - sestavni deli 	<ul style="list-style-type: none"> - razume namen uporabe - pozna postopek oblačenja v 	3	- priročnik za uporabo LZO,

	<ul style="list-style-type: none"> - postopek oblačenja - postopek slačenja - postopek shranjevanja 	<p>zaledju, v ognjenem stiku, ob stiku s kontaminacijo</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozna pravilno vzdrževanje - pozna pravilno shranjevanje - seznaneni se z rokom uporabe 		- LZO/osebo
JRKB ZAŠČITNA OBLEKA SARATOGA	<ul style="list-style-type: none"> - namen - sestavni deli - pravilni vrstni red oblačenja in slačenja - čiščenje oziroma vzdrževanje obleke 	<ul style="list-style-type: none"> - razume namen uporabe Saratoge - zna pravilno obleči Saratogo - zna pravilno sleči Saratogo - zna vzdrževati Saratogo 	3	<ul style="list-style-type: none"> - priročnik za uporabo, - Saratoga/par
JRKB-ZAŠČITNI: - kombinezon BLASCHKE, - INKAPSULARNI zaščitni kombinezon, - PLINOTESNI zaščitni kombinezon z DIHALNIM APARATOM	<ul style="list-style-type: none"> - namen - princip delovanja - sestavni deli - vrstni red oblačenja in slačenja - dihalni aparat - vzdrževanje kombinezona 	<ul style="list-style-type: none"> - razume razlike med nameni uporabe - zna obleči obleko - zna namestiti kompresor ali dihalni aparat pri posameznem kombinezonu - zna dihati in se gibati z dihalnim aparatom z jeklenko - pozna varnostne ukrepe - pozna osnovno vzdrževanje 	9	<ul style="list-style-type: none"> - priročnik za uporabo, - zaščitni kombinezon/par
KOLEKTIVNA ZAŠČITA	<ul style="list-style-type: none"> - oznake za kontaminacijo - postopki gibanja v prostoru z nadzorovano kontrolo kontaminacije 	<ul style="list-style-type: none"> - pozna in razume postopke gibanja v prostoru z nadzorom kontaminacije 	1	- strokovna literatura
ZAŠČITA MTS, HRANE, VODE	<ul style="list-style-type: none"> - postopki zaščite 	<ul style="list-style-type: none"> - zna pravilno izvesti postopek zaščite 	2	- strokovna literatura
SREDSTVA IN OPREMA JRKBO				

OSNOVE JRKB-DETEKCIJE, DOZIMETRIJE IN IDENTIFIKACIJE	<ul style="list-style-type: none"> - osnovni pojmi detekcije in dozimetrije - doza, dozna hitrost, merske enote - vrste doz z merskimi enotami 	<ul style="list-style-type: none"> - razume pojme - zna merske enote za doze in dozne hitrosti 	2	- strokovna literatura
SREDSTVA RADIOLOŠKE DETEKCIJE IN DOZIMETRIJE: - SSM-1, - taktični dozimeter, - TLD – termoluminiscentni dozimeter)	<ul style="list-style-type: none"> - namen - sestavni deli - osnovno vzdrževanje - umerjenje detektorjev - varnostni ukrepi - odpravljanje napak - operativna dekontaminacija 	<ul style="list-style-type: none"> - zna pripraviti detektor za delo - zna pravilno prižgati in uporabljati taktični dozimeter - zna nastaviti opozorilne doze - zna izmeriti dozno hitrost - zna pravilno namestiti tako taktični dozimeter kot tudi TLD - pozna varnostne ukrepe - pozna osnovno vzdrževanje 	8	<ul style="list-style-type: none"> - strokovna literatura - SSM-1/oddelek - Taktični dozimeter/oddelek - TLD/osebo
SREDSTVA DETEKCIJE IN IDENTIFIKACIJE BOJNIH STRUPOV: - Chempro 100, - AKD M90, - detektorski papirčki	<ul style="list-style-type: none"> - namen - sestavni deli - umerjanje detektorjev - varnostni ukrepe - priprava detektorjev za detekcijo - odpravljanje napak - osnovno vzdrževanje 	<ul style="list-style-type: none"> - zna pripraviti detektorja za delo in izvesti detekcijo - zna odpraviti napake - zna pravilno uporabiti in namestiti detektorske papirčke - zna razbrati iz detektorskega papirčka za kateri strup gre - pozna varnostne ukrepe - pozna osnovno vzdrževanje 	11	<ul style="list-style-type: none"> - strokovna literatura - Chempro 100/oddelek - AKD M90/oddelek - POD/osebo
SREDSTVA DETEKCIJE IN IDENTIFIKACIJE BIOLOŠKIH AGENSOV	<p>Vojak se seznani z/s:</p> <ul style="list-style-type: none"> - namenom - načini detekcije 	<ul style="list-style-type: none"> - seznani se z načini detekcije in identifikacije v naši vojski 	2	-strokovna literatura
METODE IN SREDSTVA VZORČENJA KONTAMINIRANIH	<ul style="list-style-type: none"> - namen vzorčenja - namen in sestavni deli kompleta za vzorčenje - postopki vzorčenja tekočin, plinov, hlapov ter trdnih delcev 	<ul style="list-style-type: none"> - zna pravilno vzorčiti, označiti vzorec in ga pripraviti za transport 	4	-strokovna literatura

VZORCEV	- postopki označevanja in transporta vzorcev			
OZNAČEVANJE KONTAMINIRANIH OBMOČIJ	- komplet za označevanje kontaminiranega zemljišča - uporaba kompleta za označevanje skladno s SVS 2002 - pravilni postopek označevanja K, R ali B kontaminiranega zemljišča - pošiljanje poročil JRKB-1 in JRKB-4	- pozna oznake za K, R in B kontaminacijo - zna oziroma razvije večino označevanja K, R, ali B kontaminiranega zemljišča skladno s SVS 2002	4	- strokovna literatura - KONZ/oddelek
LABORATORIJ: - kemični, - radiološki, - biološki	- namen posameznega laboratorija - naloge laboratorija - oprema posameznega laboratorija	- je seznanjen	6	- kemični, radiološki in biološki laboratorij
JRKB-IZVIDNIŠKA VOZILA	- namen vozila - oprema vozila - oborožitev vozila - delovanje opreme v vozilu in na vozilu - odpravljanje napak na vozilu - osnovno vzdrževanje vozila - postopki vojaka pri pripravi vozila - postopki vojaka med in po izvidovanju	- zna izvajati detekcijo JRKB-kontaminacije - zna upravljati z oborožitvijo vozila - zna jemati vzorce z vozilom - zna označiti kontaminirano območje z vozilom - zna vzdrževati zvezo - pozna varnostne ukrepe - pozna osnovno vzdrževanje	40	- strokovna literatura - LIV/oddelek - inštruktor/LIV - osebna zaščitna oprema - dozimeter/osebo - POD/osebo
OSNOVNI POJMI O METEOROLOGIJI	- meteorološki elementi in spremenljivke - elementi meteorološkega poročila	- razume vpliv meteoroloških elementov in spremenljivk na kontaminacijo - zna napisati meteo poročilo	2	- strokovna literatura
OPAZOVANJE METEOROLŠKIH POJAVOV IN MERJENJE	- namen - sestavni deli PMP - vzdrževanje - odpravljanje napak	- zna uporabljati prenosno meteorološko postajo - z meteorološko postajo zna izmeriti meteorološke elemente in	4	- PMP/par - strokovna literatura - sredstva zvez

METEOROLOŠKIH SPREMENLJIVK		izpolniti meteorološko poročilo ter ga poslati nadrejenim - pozna varnostne ukrepe - pozna osnovno vzdrževanje		
OSNOVNI POJMI O JRKB- DEKONTAMINACIJI	- pojem dekontaminacija - vrste dekontaminacije - metode dekontaminacije - načela dekontaminacije - priročna sredstva za dekontaminacijo - formacijska sredstva in snovi za dekontaminacijo	- pozna pomen pravočasne izvedbe osebne dekontaminacije - pozna priročna sredstva za dekontaminacijo - pozna formacijska sredstva in snovi za dekontaminacijo - pozna metode dekontaminacije - seznaneni se z načeli dekontaminacije	2	- strokovna literatura
PRIBOR ZA OPERATIVNO DEKONTAMINACIJO – prenosni sistem za dekontaminacijo (PSDS/10)	- namen in tehnične karakteristike - priprava in izvedba operativne dekontaminacije - za kaj se kaj uporablja in kako se uporablja - pravilna uporaba - vzdrževanje - varnostni ukrepi	- razvije veščine izvedbe operativne dekontaminacije z PSDS/10 - pozna varnostne ukrepe - pozna osnovno vzdrževanje	4	- strokovna literatura - PSDS/10/odd.
SREDSTVA ZA POPOLNO DEKONTAMINACIJO	- namen in glavni sestavni deli sistema za popolno dekontaminacijo Cristianini - snovi za dekontaminacijo - postopki kontaminirane enote pri prihodu na prostor za dekontaminacijo - varnostni ukrepi	- pozna snovi za dekontaminacijo - seznaneni se s sistemom za popolno dekontaminacijo - seznaneni se z postopkom in z delom na dekontaminacijski postaji - pozna postopke po prihodu na prostor za dekontaminacijo	6	- sistem za popolno dekontaminacijo/ oddelek
TAKTIKA JRKBO				
JRKB OBRAMBA	- pojem JRKB-obramba - cilj JRKB-obrambe	- pozna pojem in cilj JRKB- obrambe	1	- literatura

	<ul style="list-style-type: none"> - posebni in splošni ukrepi JRKBO - vsebina JRKB-obrambe 	<ul style="list-style-type: none"> - pridobi znanje, katere ukrepe JRKBO izvaja kot specialist JRKBO 		
TOPOGRAFSKE KATRE	<ul style="list-style-type: none"> - topografska karta karta - orientacija na karti - značilnosti vojaških in drugih kart 	<ul style="list-style-type: none"> - zna brati karto - zna orientirati se po karti - zna se premikati po karti 	9	- topografske karte
RADIJSKE NAPRAVE: - RN Harris, - RN Tadiran, - RN Motorola	<ul style="list-style-type: none"> - sestavni deli - TT podatki - posebnosti posameznih akumulatorjev - komuniciranje v radijskem prometu 	<ul style="list-style-type: none"> - zna pripraviti za delo - zna vzpostaviti in vzdrževati zvezo - pozna osnove komuniciranja z radijsko napravo 	10	- radijska naprava/ par
JRKB-OPOZARJANJE, ALARMIRANJE IN POROČANJE	<ul style="list-style-type: none"> - vrste in elementi poročil JRKB - izpolnjevanje poročil JRKB-1 in JRKB-4 (kemičnih, radioloških in bioloških ter o ROTA dogodku) - pošiljanje poročil preko radijske zveze 	<ul style="list-style-type: none"> - zna izpolniti poročila JRKB (JRKB-1, JRKB-4) - zna poslati in sprejeti JRKB-poročila preko radijske zveze 	10	- literatura - radijske naprave/oddelek - obrazci poročil
SPLOŠNO O JRKB- OPAZOVANJU	<ul style="list-style-type: none"> - namen opazovalnic - dolžnosti na opazovalnici - sredstva in oprema - seznanjen je s postopki pred, med in po JRKB-dogodku 	<ul style="list-style-type: none"> - pozna opremo in dolžnosti na opazovalnici - zna delati na opazovalnici (na dolžnosti izvidnika) - razume pomen JRKB-opazovanja 	3	- literatura
POSTOPKI OPAZOVALCEV	<ul style="list-style-type: none"> - lokacija opazovalnice - pristop k lokaciji opazovalnice - postavitev opazovalnice - dolžnosti posameznikov na opazovalnici pred, med in po JRKB-dogodku - postopki ob napadu na opazovalnico - izmik 	<ul style="list-style-type: none"> - zna izbrati lokacijo opazovalnice - zna pristopiti k lokaciji opazovalnice - zna uporabiti vso JRKB-opremo na opazovalnici - zna postaviti opazovalnico - pozna delo posameznikov na opazovalnici pred, med in po 	50	- literatura - JRKB-zaščitna oprema/osebo - JRKB-detektorji/ opazovalnico - PMP/op. - busola ali recta/op - RN Harris/op

		JRKB-dogodku - pozna postopke ob napadu na opazovalnico - zna izvesti postopek izmika		- štoparica/op - daljnogled/op
SPLOŠNO O JRKB-IZVIDOVANJU	- osnove in namen izvidovanja - sredstva in oprema za izvidovanje - dolžnosti v izvidniški patrulji	- razume namen izvidovanja - pozna dolžnosti v IP - zna izvesti izvidovanje	4	- literatura
POSTOPKI IZVIDNIKA PRI JRKB-IZVIDOVANJU	- oprema - reakcija na odkrito kontaminacijo - izogibanje stiku z sovražnikom - jemanje vzorcev in pravilen transport - označevanje območja kontaminacije	- zna uporabljati opremo - zna odreagirati na odkrito kontaminacijo - zna biti neviden in neslišen za sovražnika - zna se izogibati stiku z sovražnikom - zna jemati vzorce in jih tudi pravilno transportirati - zna pravilno označiti območje kontaminacije	43	- literatura - detektorji/ip - PMP/ip - daljnogled/ip - KONZ/ip - komplet za jemanje vzorcev/ip - sredstva zvez/ip - osebna JRKB-zaščita/osebo - LIV/ip
TAKTIČNI POSTOPKI IZVIDNIŠKE POSADKE	- uporaba instrumentov, ki so vgrajeni v vozilo - delo celotne posadke v vozilu - vkrcavanje in izkrcavanje iz vozila - operativna dekontaminacija vozila - varnostni ukrepi	- zna uporabljati instrumente, ki so vgrajeni v vozilo - poznajo delo kolegov v vozilu - zna se vkrcati in izkrcati iz vozila - pozna varnostne ukrepe - pozna osnovno vzdrževanje vozila	46	- literatura - LIV/odd - osebna JRKB-zaščitna oprema - inštruktor/LIV
PROSTORI ZA JRKB-DEKONTAMINACIJO	- prostor za dekontaminacijo ljudi, MTS, vozil - oprema za izvedbo popolne dekontaminacije - dekontaminacijska postaja	- spozna postopke dekontaminacije ljudi, MTS, vozil	8	- 1 sistem za popolno dekontaminacijo

	<ul style="list-style-type: none"> - postopki dela na posameznem prostoru za dekontaminacijo - postopek kontaminiranega vojaka, vozila in MTS na prostoru za dekontaminacijo 	<ul style="list-style-type: none"> - spozna postopke dela na posameznem prostoru za dekontaminacijo - seznaneni se s postopkom od izvidovanja, postavitve, obratovanja do pospravljanja in izmika moštva, ki dela na dekontaminacijski postaji - zna postopke kontaminirane enote ob prihodu na postajo 		<ul style="list-style-type: none"> - literatura - osebna JRKB-zaščitna oprema - JRKB-detektor/odd - PMP-124/odd
POSTOPKI ENOT JRKBO PRI IZVAJANJU NALOG ZAŠČITE IN REŠEVANJA	<ul style="list-style-type: none"> - vključitev vojske v sistem zaščite in reševanja - odgovornost - napotitev vojske na neko območje - poveljevanje na tistem območju - odgovornost oziroma podrejenost 	<ul style="list-style-type: none"> - seznaneni se, kdaj se vojska vključi v sistem in kako se vključi - seznaneni se kdo je odgovoren - seznaneni se kdo poveljuje na tistem območju - seznaneni se in razume komu odgovarja oziroma komu je podrejen 	9	<ul style="list-style-type: none"> - zakonski predpisi
OBRAMBNO DELOVANJE	<ul style="list-style-type: none"> - postavitve obrambe na opazovalnici in v izvidniški patrolji - rezervni položaji opazovalnice - izmik opazovalnice ali izvidniške patrolje 	<ul style="list-style-type: none"> - zna izdelati svoj obrambni položaj na opazovalnici - zna izvesti reakcijo na stik in izmik v izvidniški patrolji - zna narediti izmik iz opazovalnice z potrebno opremo 	10	<ul style="list-style-type: none"> - SOP obrambe - osebna oborožitev - oprema OP in IP
PREBOJ IZ ZASEDE	<ul style="list-style-type: none"> - reakcija na stik na opazovalnici in v patrolji 	<ul style="list-style-type: none"> - zna izvesti reakcijo na stik na opazovalnici in v patrolji 	10	<ul style="list-style-type: none"> - SOP zaseda - osebna oborožitev
SKUPAJ UR			349	

4.2. JRKB-DEKONTAMINATOR

Usposabljanje za JRKB-dekontaminatorja je v večini predmetov identično z usposabljanjem za JRKB-izvidnika. Razlike se pojavijo pri taktiki ter nekaj manjših razlik pri predmetu sredstva in oprema JRKBO. Tako sem v tem poglavju opisal le vsebine taktike in tiste predmete sredstev in opreme JRKBO, ki se razlikujejo od programa za usposabljanje JRKB-izvidnika.

Poleg vsega naštetega in opisanega v obeh učnih načrtih, pa se mora obvezno izvajati pri obeh programih tudi redna športna vadba (v pred-uri) z preverjanjem gibalnih sposobnosti ter utrjevanje v individualnih veščinah, ki bi jih vojaki osvojili že v Vipavi.

Ta stran je namenoma prazna!

4.1.1. Predmetnik

SREDSTVA IN OPREMA JRKBO				
JRKB-IZVIDNIŠKA VOZILA	<ul style="list-style-type: none"> - namen vozila - oprema vozila - oborožitev vozila - delovanje opreme v vozilu in na vozilu - odpravljanje napak na vozilu - osnovno vzdrževanje vozila - postopki vojaka pri pripravi vozila - postopki vojaka med in po izvidovanju 	<ul style="list-style-type: none"> - zna izvajati detekcijo JRKB-kontaminacije - zna upravljati z oborožitvijo vozila - zna jemati vzorce z vozilom - zna označiti kontaminirano območje z vozilom - zna vzdrževati zvezo - pozna varnostne ukrepe - pozna osnovno vzdrževanje 	6	<ul style="list-style-type: none"> - strokovna literatura - LIV/oddelek - inštruktor/LIV - osebna zaščitna oprema - dozimeter/osebo - POD/osebo
OSNOVNI POJMI O JRKB-DEKONTAMINACIJI	<ul style="list-style-type: none"> - pojem dekontaminacija - vrste dekontaminacije - metode dekontaminacije - načela dekontaminacije - priročna sredstva za dekontaminacijo - formacijska sredstva in snovi za dekontaminacijo 	<ul style="list-style-type: none"> - pozna pomen pravočasne izvedbe osebne dekontaminacije - pozna priročna sredstva za dekontaminacijo - pozna formacijska sredstva in snovi za dekontaminacijo - pozna metode dekontaminacije - seznaneni se z načeli dekontaminacije 	4	<ul style="list-style-type: none"> - strokovna literatura
SREDSTVA ZA POPOLNO DEKONTAMINACIJO	<ul style="list-style-type: none"> - namen in glavni sestavni deli sistema za popolno dekontaminacijo Cristianini - postopki pri pripravi zabojnika za dekontaminacijo: <ul style="list-style-type: none"> - ljudi - MTS - vozil - zemljišča - snovi za dekontaminacijo - postopki med in po izvedbi dekontaminacije 	<ul style="list-style-type: none"> - pozna snovi za dekontaminacijo - seznaneni se s sistemom za popolno dekontaminacijo - seznaneni se z postopkom in z delom na dekontaminacijski postaji - pozna varnostne ukrepe - pozna osnovno vzdrževanje 	20	<ul style="list-style-type: none"> - sistem za popolno dekontaminacijo

	- varnostni ukrepi			
TAKTIKA JRKBO				
JRKB-OPAZOVANJE	- namen in oprema opazovalnice - vrste opazovalnic - dolžnosti na opazovalnici	- pozna vrste opazovalnic - pozna dolžnosti na opazovalnici - pozna namen opazovalnice - razume namen opazovanja	3	- literatura - JRKB-zaščitna oprema/osebo - JRKB-detektorji/op - PMP/op - RN Harris/op - busola ali recta/op - štoparica/op - daljnogled/op
JRKB-IZVIDOVANJE	- osnove izvidovanja - oprema za izvidovanje - namen izvidovanja	- spozna osnove izvidovanja - spozna namen izvidovanja	4	- literatura
POSTOPKI DEKONTAMINATORJ EV NA PROSTORU ZA JRKB- DEKONTAMINACIJO LJUDI	- postavitve prostora - razvrstitev opreme na prostoru - položaji za delo na prostoru - zaščitna oprema - dolžnosti na prostoru - oprema za delo na prostoru za dekontaminacijo - varnostni ukrepi	- zna postaviti prostor - zna pravilno razvrstiti predele na prostoru za dekontaminacijo - zna delati na vseh položajih na prostoru za dekontaminacijo - zna usmerjati kontaminirane enote - zna upravljati z agregatom na sistemu - zna vstaviti kartušo v Sanijet gun in jo zna uporabljati - zna obleči zaščitno obleko - zna uporabljati RKB detektorje - zna uporabljati in napolniti PSDS 10 - pozna varnostne ukrepe	44	- sistem za popolno dekontaminacijo/odd - JRKB-zaščitna oprema/osebo - JRKB-detektorji/odd - PMP/odd - RN Harris/odd

<p>POSTOPKI DEKONTAMINATORJ EV NA PROSTORU ZA JRKB- DEKONTAMINACIJO OPREME IN OROŽJA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postavitve prostora - razvrstitev opreme na prostoru - položaji za delo na prostoru - zaščitna oprema - dolžnosti na prostoru - oprema za delo na prostoru za dekontaminacijo - varnostni ukrepi 	<ul style="list-style-type: none"> - zna postaviti prostor - zna pravilno razvrstiti predele na prostoru za dekontaminacijo - zna delati na vseh položajih na prostoru za dekontaminacijo - zna razvrstiti opremo v šotor za dekontaminacijo - zna narediti paro in jo določen čas vzdrževati - zna uporabljati sesalec za tekočino - zna upravljati z generatorjem oziroma z agregatom - zna uporabljati RKB detektorje - zna opravljati ročno dekontaminacijo MTS in orožja - zna obleči zaščitno obleko - pozna varnostne ukrepe 	<p>30</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sistem za popolno dekontaminacijo/odd - JRKB-zaščitna oprema/osebo - JRKB-detektorji/odd - PMP/odd - RN Harris/odd
<p>POSTOPKI DEKONTAMINATORJ EV NA PROSTORU ZA JRKB- DEKONTAMINACIJO VOZIL</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postavitve prostora - razvrstitev opreme na prostoru - položaji za delo na prostoru - zaščitna oprema - dolžnosti na prostoru - oprema za delo na prostoru za dekontaminacijo - varnostni ukrepi 	<ul style="list-style-type: none"> - zna postaviti prostor - zna pravilno razvrstiti predele na prostoru za dekontaminacijo - zna delati na vseh položajih na prostoru za dekontaminacijo - specializira se za določeno delo vendar, če je potreba, lahko dela tudi drugje - zna uporabljati RKB detektorje - zna upravljati z generatorjem oziroma z agregatom - zna upravljati z dvigalom Palfinger - ima izpit za delo na višini 	<p>40</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sistem za popolno dekontaminacijo/odd - JRKB-zaščitna oprema/osebo - JRKB-detektorji/odd - RN Harris/odd

		<ul style="list-style-type: none"> - zna obleči zaščitno obleko - zna vstaviti kartošo v Sanijet gun in jo zna uporabljati - zna usmerjati kontaminirane - pozna varnostne ukrepe 		
POSTOPKI DEKONTAMINATORJEV PRI JRKB-DEKONTAMINACIJI POVRŠIN IN OBJEKTOV	<ul style="list-style-type: none"> - dekontaminacija objekta - dekontaminacija zemljišča - postopki za dekontaminacijo - sistem za popolno dekontaminacijo 	<ul style="list-style-type: none"> - pozna postopek dekontaminacije površine – kje se začne in kje konča - pozna postopek dekontaminacije zemljišča (kdaj se površina spira, kdaj se odpelje (zemlja), kam se odpelje, kako se shrani) - pozna varnostne ukrepe 	40	<ul style="list-style-type: none"> - objekt - sistem za popolno dekontaminacijo/odd - zemljišče - JRKB-zaščitna oprema/osebo - JRKB-detektorji/odd - RN Harris/odd
DEKONTAMINACIJSKA POSTAJA	<ul style="list-style-type: none"> - pojem in namen - postopki dela na postaji - postavitev prostorov - dimenzije postaje - norme 	<ul style="list-style-type: none"> - pozna pojem in namen - pozna sam izgled postaje - pozna vrstni red dekontaminacije na dekontaminacijski postaji - pozna dimenzije postaje 	15	<ul style="list-style-type: none"> - sistem za popolno dekontaminacijo/odd
OBRAMBNO DELOVANJE	<ul style="list-style-type: none"> - rezervni položaji - izmik oddelka na rezervni prostor za dekontaminacijo 	<ul style="list-style-type: none"> - pozna taktiko izmika 	10	<ul style="list-style-type: none"> - SOP obrambe - sistem za popolno dekontaminacijo/odd - osebna oborožitev
PREBOJ IZ ZASEDE	<ul style="list-style-type: none"> - reakcija na stik 	<ul style="list-style-type: none"> - zna izvesti reakcijo na stik - pozna taktiko preboja ali izmika 	10	<ul style="list-style-type: none"> - SOP zaseda - sistem za popolno

				dekontaminacijo/ odd - os. oborožitvev
SKUPAJ UR			226	

5. ZAKLJUČEK

Pri izdelavi naloge in pri sami primerjavi veljavnih učnih načrtov z novimi zahtevami, sem prišel do ugotovitve, da sta veljavna učna načrta preobsežna. To pomeni, da je preveč splošnih vsebin, ki v bistvu sploh ne spadajo v program specializacije ampak v TVSU. Sem spadajo JRKB-orožje in zaščita, JRKB-sredstva in oprema, JRKB-taktika ter utrjevanje veščin obrambnega delovanja in preboja iz zasede. Predmeti so opisani v točkah 4.1. in 4.2..

Tako za usposabljanje vojaka za VED 11901 predlagam 349 ur, medtem ko za usposabljanje vojaka za VED 11903 predlagam 308 ur. Dobljeno število ur je razvidno v poglavju številka 4.

Glede na vso novo opremo, s katero se je ali se bo opremil 18. JRKBO, bo treba predvsem program za JRKB-izvidnike tudi v bodoče spreminjati in usklajevati skupaj z opremo.

Takega mnenja sem zato, ker se šele med spoznavanjem opreme pokaže, koliko usposabljanja je potrebno, da se ta oprema osvoji.

Končna ugotovitev je, da je potrebno veljavna programa spremeniti, ker bo tako usposabljanje za JRKB-specialista bolj učinkovito.

VIRI

Ukaz za uveljavitev vsebin SVS Stanaga 2150(7), št. 860-5/2006-86.

Standardization agreement-STANAG 2150 (Edition 7), 25. october 2002.

Prevod Stanaga 2150(7).

Učni načrt osnovnega vojaško-strokovnega usposabljanja vojakinj in vojakov za VED 11901, št. 811-01-3/2004-104, 09.05.2005.

Učni načrt osnovnega vojaško-strokovnega usposabljanja vojakinj in vojakov za VED 11903, št. 811-01-4/2004-105, 09.05.2005

Navodilo o programskem oblikovanju vojaškega izobraževanja in usposabljanja v Slovenski vojski, št.: 603-67/2006-2, 21.04.2006.

Program osnovnega vojaškostrokovnega usposabljanja vojakinj in vojakov rodu RKBO, št. 811-01-12/2005-2, z dne 01.04.2005.

Navodilo o specialnostih-vojaškoevidenčnih dolžnostih v rodovih in službah, št. 603-8/2006-8, 31.03.2006.

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

RKB – RADIOLOŠKO, KEMIČNO, BIOLOŠKO
SVS – SLOVENSKI VOJAŠKI STANDARD
STANAG – STANDARDIZATION AGREEMENT
ROTA – RELEASE OTHER THAN ATTACK
JRKB – JEDRSKO, RADIOLOŠKO, KEMIČNO, BIOLOŠKO
MTS – MATERIALNO TEHNIČNA SREDSTVA
RS – REPUBLIKA SLOVENIJA
SV – SLOVENSKA VOJSKA
TVSU – TEMELJNO VOJAŠKO STROKOVNO USPOSABLJANJE
TT – TAKTIČNO TEHNIČNI
ZM – ZAŠČITNA MASKA
TLD – TERMOLUMINISCENTNI DOZIMETER
SOP – STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK
K – KEMIČNO
R – RADIOLOŠKO
B – BIOLOŠKO
OP – OPAZOVALNICA
IP – IZVIDNIŠKA PATRULJA
OS – OSEBNA

SLOVAR SLOVENSКИH PREVODOV TUJIH IZRAZOV

STANAG – SLOVENSKI VOJAŠKI STANDARD
ROTA – IZPUST NEVARNE SNOVI, KI NI POSLEDICA NAPADA

IZJAVA O AVTORSTVU

Kandidat šole za častnike, des Primož Čuček izjavljam, da je naloga z naslovom Znanja in veščine s področja JRKBO na nivoju voda, moje avtorsko delo.

Lektorirala: Katarina Japelj

Primož Čuček

Kranj, 17.07.2008